

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2021. május

AKTUÁLIS

Jubileum

2021-ben ünnepli fennállásának 25. évfordulóját a Duna-Dráva Nemzeti Park.

Az évforduló alkalmából idén számos akciót, játékot hirdetünk meg, visszatekintünk az elmúlt két és fél évtized eseményeire. Ezek sorában ötödik a túrabeszámolóíró pályázat, amelyről hírlevelünk negyedik oldalán olvashatnak tájékoztatást. Emellett hírt adunk további aktuális, a jubileumhoz kapcsolódóan meghirdetett akcióinkról is.

HÍREK

A rackajuhok elhagyták a téli szállásukat

A drávaszentesi állattartó telepen áttelelő rackanyáj birtokba vette a nyári szálláshelyét. A kihajtást – mint minden évben – megelőzte a juhok nyírása és körmölése. Miután ez megtörtént, saját lábaikon tették meg a közel 18 km-es utat a Darányi Borókásig, ahol is a már megszokott gyepek várták őket.

A nemzeti park igazgatóság 20 évvel ezelőtt kezdett el legeltetni rackajuhokkal a Borókásban. Az akkori, körülbelül 10 állatból álló

állomány mára 300-ra növekedett, még hatékonyabbá téve a nemkívánatos növények visszaszorítását, és a Borókásban található homokpuszta gyepek fenntartását.

(Szöveg és fotó: Schulcz Andrea)

Bükkösök dalnoka, a frakkos énekes

Május elején madárdaltól hangosak a Mecsek erdei. Fekete- és énekes rigók, csilpcsalp fűzikék, vörösbegyek, sárgarigók, kakukkok, barátposztáták, hogy a leggyakoribbakat és legismertebbeket említsük. Ám öreg bükkösben sétálva feltűnhet egy éles sípolásokkal tarkított, finom énekhang is a lombkorona felől.

Az örvös légykapóról van szó, amely afrikai telelőhelyéről április végén visszaérkezve, egyből revírfoglalásba kezd. A hím elegáns, fekete-fehér mintázata arra emlékeztet, mintha frakkot viselne. Odúlakó madár, ezért szüksége van az öreg fákra, ahol a harkályok által elhagyott odúkat használja költésre. Mivel életmódja alapján kötődik az idős, holt fákkal tarkított erdőkhöz, NATURA 2000 jelölőfajként szerepet játszott a Mecsek NATURA 2000 Terület kijelölésében.

Az örvös légykapó (*Ficedula albicollis*) hazánkban védett faj, természetvédelmi értéke 25.000 Ft.

(Szöveg és fotó: Völgyi Sándor)

Különös látogató az Abaligeti-barlangnál

Az Abaligeti-barlangnál dolgozó kollégáink egy különös látogatóra figyeltek fel a barlang előtt elterülő tóparti sétányon. A látogató nem váltott jegyet, nem jelezte szándékát, hogy részt venne a barlangi túrákon, sőt a Denevérmúzeum interaktív kiállítását sem szeretné megnézni.

Ül a sétány melletti vaskorláton, és folyton csak halászik. Ugyanis ez a különös látogató egy jégmadár. Kedvenc leshelye a tóparti vaskorlát, és a víz fölé hajló ágak. Innen lesi a vizet, és ha egy apró hal a felszín közelébe téved, már csobban is a víz, és a jégmadár a hallal a csőrében emelkedik ki a víz alól. Zseniális halász a gyönyörű színeiben pompázó madár. Halfogási technikáját a barlang előteréből, pár méter

távolságból figyelhetik meg kedves vendégeink, míg az óránként induló barlangi túrákra várakoznak.

A jégmadár (*Alcedo atthis*) hazánkban védett faj, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.

(Szöveg és fotó: Völgyi Sándor)

FELHÍVÁS

Idén újra: Duna-Dráva Nemzeti Parki Termék védjegy!

A Nemzeti Parki Termék védjegy használatának célja a védett természeti területeken működő helyi vállalkozások, gazdálkodók, gazdálkodó szervezetek támogatása, termékeik megbecsülésének növelése, piaci lehetőségeik bővítése, a környezettudatosság, a térség természeti, táji és kulturális sajátosságainak, hagyományainak megőrzése jegyében.

Pályázatunk alkalmával a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság védjegyet kíván adományozni azoknak a jellegzetes helyi, kereskedelmi forgalomba hozható élelmiszereknek és kézműves termékeknek, melyek többnyire természetes alapanyagokból készülnek és igazoltan a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területéről, természetvédelmi oltalom alatt álló területről (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, Natura 2000 terület vagy ezen külterületekhez tartozó települések) származnak, és előállításuk a térség hagyományain alapszik. A pályázatot elnyerők 5 évig jogosultak a védjegy használatára, a termékek megjelennek a nemzetiparkitermek.hu oldalon, valamint számos rendezvényen bemutatásra kerülnek országos szinten.

Pályázni krém, paszta, csatni, szörp, tinktúra, szirup, lekvár, zselé, dzsem, aszalvány, fűszerkeverék, savanyúság, tea, olaj, liszt, ecet, szappan, balzsam, valamint faragvány, kosár, kerámia valamint méhészeti termékekkel lehet. Méhészeti termékek esetén a pályázatban nem lehet részt venni az invazív fajokból (pl.: akác, selyemfű, szolidágó) készült termékekkel. Kapcsolódó letölthető dokumentumok: www.ddnp.hu

SZEMELVÉNYEK A TERMÉSZETVÉDELEM TÖRTÉNETÉBŐL

80 éve történt

Az 1930-as évek végéig nem volt Magyarországon természetvédelmi indokból levédett terület. 1940. év végéig mindösszesen csak 444 ha került természetvédelmi oltalom alá..

A Magyar Királyi Madártani Intézet igyekezett elérni a madártani szempontból különleges területek védetté nyilvánítását. A folyamat részeként 1940-1941 során több természetvédelmi helyszíni szemlén vettek részt, többek között a Dél-Dunántúlon is. A program eredményesen zárult, mivel az Országos Természetvédelmi Tanács javaslatára a Földművelésügyi Minisztérium összesen nyolc különleges fészkelő és költőterületet nyilvánított védetté 1941-ben, köztük Dél-Dunántúlon az Albrecht kir. herceg tulajdonában, Kölked határában lévő fekete gólyás erdőt (17 ha), és a Senta község határában lévő Baláta-tavat (174 ha). A földművelésügyi miniszter további területeket is védetté nyilvánított ebben az évben. 1941-ben a m. kir. Kincstár tulajdonában lévő Almamelléki ősbükkös (8 ha), a Zengővárkonyi gesztenyés (1 ha), a Rinyabesenyői bükkös (14 ha), valamint az Abaligeti-barlang felszíne (1 ha) került rendelet által biztosított jogi védelem alá a Dél-Dunántúlon.

Forrás: Vönöczky Lilla - A Magyar Ornithologiai Központ Története 1893-1944, ELTE-BTK Szakdolgozat, Budapest, 2009.

Rakonczay Zoltán: A természetvédelem története Magyarországon, Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2009. Illusztráció: Az állatok védelme (szerk.: Herman Ottó), Franklin Társulat, Budapest, 1883.

Sorozatszerkesztő: Varga Zsolt

JUBILEUM

Túrabezámoló írására buzdítjuk a természetbarátokat

Az idén 25 éves jubileumát ünneplő Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság az elmúlt évek során számos túrát hirdetett meg; a programokon több száz természetbarát vett részt. Pályázatunkkal őket szólítjuk meg: arra buzdítunk mindenkit, aki részt vett túráinkon, hogy ossza meg a nagyközönséggel a számára legemlékezetesebb túrán szerzett élményeit. Pályázni egy A4-es oldal terjedelmű írással – élménybeszámolóval – lehet, az év végéig folyamatosan. Havonta a legjobb írásokat közzétesszük honlapunkon és facebook oldalunkon; a közzétett írások szerzőit egy-egy ötfős családi belépőjeggyel jutalmazzuk.

Beküldési cím: komlos@ddnp.hu. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság adatvédelmi tájékoztatója ide kattintva érhető el: <https://www.ddnp.hu/hasznos/adatvedelem>

Aktuális akcióink a jubileum jegyében

Egyedi Facebook profilkép

Idén 25 éves a Duna-Dráva Nemzeti Park! Ha járt védett területeinken, és tetszett a kirándulás, jelezze ezt profilképén a jubileumi emblémánk használatával!

Link: www.facebook.com/profilepicframes/?selected_overlay_id=1605844366473346

Tovább folytatódik Instagram játékunk

Aki az elmúlt 25 év során járt bemutatóhelyeinken, részt vett programjainkon, szakvezetéses túráinkon, kérjük, ossza meg kedvenc felvételeit az Instagramon! A képeket megosztók automatikusan egy játékban vehetnek részt. A játék négy szakaszból áll: tavaszi, nyári, őszi és téli képekkel lehet részt venni benne, természetfotókkal, túraképekkel, illetve a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság bemutatóhelyeit ábrázoló felvételekkel. Augusztus 31-ig nyári képeket várunk! Aki a képeket #ddnp25 hashtaggal és a helyszín megnevezésével osztja meg, nyereménysorsoláson vesz részt. A negyedévenkénti nyertes jutalma az idén 25 éves Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság ajándécsomagja. A sorsolás véletlenszám-generátorral történik; a résztvevők adatait a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság nem tárolja, a nyertesekkel Instagram üzenetben vesszük fel a kapcsolatot. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság adatvédelmi tájékoztatója ide kattintva érhető el:

<https://www.ddnp.hu/hasznos/adatvedelem>

EMBER ÉS TERMÉSZET

Ne vegyük magunkhoz az elhagyottnak tűnő őzgidákat!

Közeledik a nyár, és a szép idővel egyre több városlakó indul szabadidejében a természetbe. Azonban az erdő – a kikapcsolódni vágyó turisták mellett – elsősorban állandó lakóinak otthona. Az állatok, akik ilyenkor nevelik utódjaikat, ilyenkor sokkal érzékenyebbek élőhelyük zavarására. A madarak vagy épp a kotorékot ásó emlősök könnyen elfutnak az ember elől, míg fiókáikat, kölykeiket biztonságban tudják. Így tesznek az őzek is, akik május-június folyamán ellik meg 1-4 gidájukat. Az őzek nem építenek menedéket, így a gida születés után lábra állva követi anyját. Az első néhány napban azonban lábai még nem elég erősek, a fiatal állat gyakorlatilag védtelen. Élete első néhány hetében képtelen elfutni a veszély elől, inkább meglapul, míg anyja elszalad és próbálja magára vonni a ragadozókat, vagy épp az ember figyelmét. Az állatszerető természetbarátok minden évben sok ilyen „elhagyott” őzgidát vesznek magukhoz kirándulásaik során. Ezeket az állatokat a veszély elmúltával visszatérő anyjuk így nem találja. A hazavitt állatoknak aztán a nemzeti park igazgatóság munkatársai vagy az állatvédők segítségével próbálnak „jó” helyet találni. Sajnos a napi 24 órás törődést és figyelmet igénylő fiatal gidák felnevelése még tapasztalt szakember számára is nehéz és kétséges sikerű feladat. Ráadásul ezeknek az őzeknek életük hátralévő részét – azaz gyakorlatilag egész életüket – fogságban kell leélniük. Kérjük tehát, ha ilyen elhagyottnak tűnő őzgidát találnak, ne fogják meg, ne vigyék haza, hagyják ott, ahol az anyja hagyta. Vissza fog térni hozzá.

PROGRAMAJÁNLÓ

Az emlékezés kertje

Nemzetünk sorsfordító eseménye az 1526-ban lezajlott mohácsi csata. Az ütközet hőseinek állít emléket a Mohácsi Nemzeti Emlékhely. A szimbólumokkal teli sírkertben tett séta minden korosztályt megérint, a tömegsírok közötti barangolás lehetőséget teremt a múlt eseményeinek értékelésére.

Az emlékhelyet rendszeresen keresik fel diákcsoportok. Az újranyitást követően iskolások számára ismét van lehetőség a sírkertben tett séta mellett fegyverbemutatón való részvételre, ahol a fegyverek megtekintésén és kézbevitelén kívül korhű ruházatokba is be lehet öltözni. Az emlékhely sírkertet körbeölelő részén, az erdőben egy tanösvény is található. Interaktív információs táblái segítik a csatához vezető folyamatok megértését és a csata lefolyásának megismerését.

A mohácsi csata közelgő ötszázadik évfordulójának méltó megünneplése fontos feladat. A 2026-ban esedékes évfordulóra már megkezdődött a felkészülés. A sírkertben található 120 db fa sírjel és szobor állapota az elmúlt 40 évben az időjárás, valamint a kártevők miatt jelentősen leromlott, több közülük balesetveszélyessé vált. Ezért az idei évben elkezdődött a szobrok restaurálása a Magyar Művészeti Akadémia támogatásának segítségével. Az alkotások restaurálását olyan szakemberek végzik, akik Kő Pál, a szobrok alkotójának tanítványai, kollégái voltak. A tervek szerint júniusban folytatják a régész szakemberek a tömegsír tavaly nyáron megkezdett feltárását. A munkálatok egészen egészen augusztus végéig – szeptember elejéig minden nap folynak majd. A megnyitott tömegsír már a mostani napokban is megtekinthető.

Az Emlékehelyen is felhasználható az OTP SZÉP kártya összes zsebe! Így a szabadidőn kívül, a szállás illetve vendéglátás zsebbel is megváltható a belépőjegy.

Információ: www.mohacsiemlekhely.hu

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság júniusi programjai

Június 4.: Környezetvédelmi Világnap

A jeles nap alkalmából egy érdekes természetismereti sétára hívjuk az érdeklődőket. A program során megtekintjük a Pintér-kert Arborétum növényritkaságait, felfedezzük a kertben élő állatokat, majd megvizsgáljuk, hogy vajon mi magunk hogyan járulhatunk hozzá, ezen természeti értékek megóvásához. A séta arra is lehetőséget biztosít a résztvevőknek, hogy megtudják, hogy a Pintér-kert állat- és növényvilága miként tud hozzájárulni a biodiverzitás megőrzéséhez és a fenntarthatóság elősegítéséhez. A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 70/374-0295. Helyszín, időpont: Tettye Oktatási Központ, 9.00 óra és 11.00 óra. A program időtartama 1-1,5 óra. Maximális létszám: 16 fő/időpont. A részvételi díj: 500 Ft/fő.

Június 5.: Orchidea túra

A többszáz éves tölgyfák között sétálva ismerkedhetünk meg az 1977 óta védett Csokonyavisontai Fás Legelő Természetvédelmi Terület múltjával, tájtörténetével, élővilágával, valamint megcsodálhatjuk a májusban virágzó orchideákat is. A programon való részvételhez előzetes bejelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3393, 82/461-285. Helyszín: Csokonyavisontai Fás Legelő, információs tábla, időpont: 10:00. A túra hossza: 5 km, időtartama: 3-4 óra. A részvételi díj: 700 Ft/fő.

Június 12.: Lappantyúk nyomában túra

A túrán bemutatjuk a Barcsi Borókásban élő különleges éjszakai madarunkat, a lappantyút. Ezen kívül a homoki élőhelyhez kötődő növény- és állatfajok megfigyelésére és az éjszakai erdő hangulatának megismerésére is lehetőség nyílik. Kis szerencsével macskabaglyot, aranyakált is hallhatunk. A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3393, 82/461-285. Helyszín, időpont: Barcsi Borókás parkolója (6. sz. főút 253 km-szelvény), 19.00 óra. A túra hossza, időtartama: 2-3 km, 2-3 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Június 12.: E-bike túra a Közép-Mecsekben

A Mecsek Magyarország talán legváltozatosabb felépítésű hegysége, amely természeti csodákkal, védett környezeti értékekkel rendelkezik és olyan belső hegyi utakat kínál, amelyre a legigényesebb bringások is csettinteni fognak. A Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet vadregényes erdeiben tekerhetünk, kipróbálhatjuk a legjobb mecseki mézeket, sajtokat vagy látogatást tehetünk egy működő malomban. Közben olyan belső régi bányász útvonalon is végig tekerünk, amelynek a létezéséről se tudtál. A túravezető pedig csak mesél és mesél... Információ és jelentkezés: <https://helian.hu/kerekparturak/reszletek/e-bike-tura-a-kozep-mecsekben-315>

Június 13.: Hódító hód kenutúra

A túrán kenuinkkal bejárjuk a Vén-Dunát, mely alig több mint száz évvel ezelőtt a Duna főága volt. A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért előzetes bejelentkezés szükséges. E-mail: komlos@ddnp.hu. Helyszín, időpont: Baja - Vén-Duna, 15.00 óra. A túra hossza 8 km, időtartama 3 óra. A részvételi díj: 1800 Ft/fő.

Június 13.: Kilátótúra a Pécs felett a Mecsekben – E-bike túra

Ezt az e-bike túrát a Mecsek központi részének legszebb kilátópontjaira szerveztük. Célunk, hogy minél több csodálatos képet mutassunk a Mecsekről gyönyörű mediterrán városunkra – Pécsre, miközben a természeti értékekben gazdag Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet hangulatos erdeiben kerékpározunk. Mindezt az e-bike-ok segítségével tesszük meg, amely lehetővé teszi, hogy élvezzük a túrát még hegynek felfelé is. Információ és jelentkezés: <https://helian.hu/kerekparturak/reszletek/e-bike-kilatotura-a-kozep-mecsekben-313>

Június 16.: Óvodás séták a Pintér-kert Arborétumban

Szimatolva, tapogtatva ismerkedhetnek a gyerekek a Pintér-kert csodálatos növényeivel. A program keretében az óvodások megismerhetik a kert illatösvényét és a tavakban élő aranyhalat. A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 70/374-0295. Helyszín, időpont: Pintér-kert Arborétum, 9.00 óra, 11.00 óra, 13.00 óra. A program időtartama: 60 perc. A részvételi díj: 400 Ft/fő.

Június 19.: Hódító hód kenutúra

A túra során kenuinkkal bejárjuk a Vén-Dunát, mely alig több mint száz évvel ezelőtt a Duna főága volt. A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért előzetes bejelentkezés szükséges.

E-mail: komlos@ddnp.hu. Helyszín, időpont: Baja - Vén-Duna, 9.00 óra. A túra hossza 8 km, időtartama 3 óra. A részvételi díj: 1800 Ft/fő.

Június 19.: E-bike túra a Mecsekben – Cseppkőrút

Ezt az e-bike túrát a Nyugati-Mecsek látványosságai köré szerveztük. Nem maradhatnak ki belőle az orfíui malmok, a Vízfő tanösvény, az Abaligeti-barlang, a kővágószőlősi és a cserkúti Árpád-kori templom, valamint a Mecsek csodálatos erdei sem. Gyönyörű utakon, a Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet természeti és kultúrtörténeti értékekben gazdag erdeiben, hegyen-völgyön keresztül tekerünk, amely az e-bike-okkal könnyen megtehető. Most fogjuk csak érezni igazán a hegyi kerékpározás örömét, amikor nem kell tartani az emelkedőktől. Információ és jelentkezés: <https://helian.hu/kerekpaturak/reszletek/e-bike-tura-a-mecsekben-cseppkorut-314>

Június 21-25.: Nyárkezdő napközis tábor az Ős-Dráva Látogatóközpontban

Érdekes természetismereti és kézműves programokkal kitöltött tábor várja az általános iskolás korú gyermekeket Szaporcán, az Ős-Dráva Látogatóközpontban. A foglalkozásokon, tematikus napok keretében ismerhetik meg a résztvevők a gyógynövényeket, a madarak életét és az erdők és az árterek titokzatos világát. Időpont: hétfőtől péntekig 8.00-16.00 óráig. Helyszín: Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ős-Dráva Látogatóközpont, Szaporca

Június 26.: Gólyaszámlálás Kölkeden

A kölkedi Fehér Gólya Múzeum megtekintését követően, a múzeumtól indulva – távcsövekkel felszerelve – a népes „gólyautcákat” számolhatják végig az érdeklődők. A séta során szemügyre vehetjük a madarak fészkelési szokásait, életmódjukat. A programon játékos feladatsorok megoldásán keresztül mélyebb ismereteket szerezhetünk erről a csodálatos madárról. Helyszín, időpont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 9.00 óra. A program időtartama: 2-3 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Június 26.: E-bike túra a Közép-Mecsekben

A Mecsek Magyarország talán legváltozatosabb felépítésű hegysége, amely természeti csodákkal, védett környezeti értékekkel rendelkezik és olyan belső hegyi utakat kínál, amelyre a legigényesebb bringások is csettinteni fognak. A Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet vadregényes erdeiben tekerhetünk, kipróbálhatjuk a legjobb mecseki mézeket, sajtokat vagy látogatást tehetünk egy működő malomban. Közben olyan belső régi bányász útvonalon is végig tekerünk, amelynek a létezéséről se tudtál. A túravezető pedig csak mesél és mesél... Információ és jelentkezés: <https://helian.hu/kerekpaturak/reszletek/e-bike-tura-a-kozep-mecsekben-316>

Június 26.: Denevérek szemtől szemben

Az érdeklődők denevérgyűrűző szakember segítségével testközelből ismerkedhetnek meg Baja és Gemenc e misztikus és kissé félreismert lényeivel, védelmük fontosságával és lehetőségeivel. Az este folyamán lehetőség nyílik a függönyhálóval befogott denevérek kézben történő megtekintésére is. Helyszín, időpont: Baja, Türr István híd jobb parti pillér alatti kősarkantyú (Potyka Csárda mellett), 20.30 óra. A program időtartama: 3 óra, a részvételi díj: 700 Ft/fő. Magas vízállás esetén a program helyszíne a Cserta-Duna betonhídja lesz. A program előtt kérjük, tájékozódjon a www.ddnp.hu oldalon!

A programok résztvevőire a mindenkor érvényes koronavírus-veszélyhelyzettel összefüggő szabályok érvényesek. A programokon mindenki saját felelősségére vesz részt. A résztvevők tudomásul veszik, hogy a programon kép-, illetve videofelvétel készülhet. A résztvevők a programon való részvételükkel hozzájárulnak a kép-, videofelvétel készítéséhez, és annak a DDNPI weboldalaira és Facebook oldalaira történő feltöltéséhez, valamint a DDNPI kommunikációjához, marketingjéhez történő időbeli korlátozás nélküli felhasználásához.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388

E-mail: wodtke@ddnp.hu, komlos@ddnp.hu
www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra „Hírlevél leiratkozás” tárgyú e-mailben! Köszönjük!